

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indhold: Professor Chr. J. Krüger: Henrichsen — Lefolii — Kragh. —
 Ddense By. — Gyent Digtning. — 3 Læreriubilæer ved Ddense
 Katedralskole. — Carl Brattli. — Gamle Ddenseanere. — Studenterne fra Ddense
 Katedralskole 1903. — Den ordinære Generalforsamling. — Bore Sammentomster. —
 Medlemslisten.

1928

Nr. 5.

Oktober

Henrichsen — Lefolii — Kragh.

Erindringer fra mit Skoleliv 1859—1867
 af Professor Chr. J. Krüger.

(Sluttet).

Efter Lefolii fik vi Adj. C. G. B. Faber til Lærer i Dansk i de 4 øverste Klasser, i hvilke han ogsaa var vor Religionslærer. Faber var meget blond, rødmodset, uden Skæg; han havde bløde Træk, en stor karakteristisk Næse og lyseblaa, ret skælmste Djne. I intet af hans to Fag var der mundtlig Prøve ved Afgangsexamen, og vi var derfor ganske fri for Lektier og Repetition, i alt Fald i 7. Kl. Og dog var hans Timer i Religion kun lidet lystelige; de kedede tilhyneladende ham selv ikke mindre end os. Han gabebe og strakte sig, og vi fik det bestemte Indtryk, at han var kommet paa en forkert Hylde og underviste invita Minerva, i alt Fald i dette Fag. Der gik ogsaa det Sagn mellem os, at han havde haft Lyst til at studere en eller anden Gren af Naturvidenskabens, men at han som Vispesøn pønt maatte tage sin teologiske Attestats. Hvis man i Arveligheidsspørgsmaal har Lov til at slutte baglæns, har der vist ogsaa været noget om det, da alle hans Søner har naaet fremragende Stillinger gennem naturvidenskabelige Studier: de to som Medicinere, nemlig Professor i intern Medicin Knud Faber og Overlæge paa Kuranstalten Montebello Erik Faber; og de to som Polyteknikere, nemlig Danmarks Landbrugskonsulent i England Harald Faber og Ingeniør, fh. Sportsvejsdirektør S. A. Faber. I 5. og 6. Klasse var de fleste af os over Konfirmationsalderen, og i Stedet for Katekismus læste vi en Bog, der hed Lisco's Tros- og Sædelære, en lille Dogmatik og Etik, vistnok oversat fra Tysk, og den var

sandelig alt andet end opmuntrende; det bedste, jeg ved at sige om den, er, at den stundom hjalp os til at besvare de moraliserende Stileopgaver, vi ofte fik, i den „rette“ Mand. I 7. Kl. læste vi nogle af det nye Testaments Skrifter i Grundsproget, der jo er ikke saa lidt forskelligt fra det Græsk, vi ellers lærte, paa den Maade, at vi ektemporerede under Fabers Vejledning; det var sagtens et Levn fra den Tid, da Latinstolen var en Præsteskole. Endelig — og det var ganske lærerige Timer — gav han os en Oversigt over Kirkens Historie, støttende sig til en lille Lærebog, men — som alt sagt — uden at give os Lektier for; han fortsatte den helt ned til vor egen Tid og kom derfor ogsaa ind paa Grundtvigianismen, som han — den højirkelige Teolog — aabenbart betragtede som en Sekt, og jeg kan endnu høre den Foragt, hvormed han under Dmtalen af „Grundtvigs mageløse Dydagelse“ udtalte det mellemste Ord. — Da vi fik Faber i Dansk, var vi færdige med den elementære Sprogundervisning, saa at al Vægten kunde lægges paa Stilskrivning og Litteraturlæsning. Vi fik ikke sjældent — ganske som nu — Stileopgaver, hvis Besvarelse voldte os mange Kvaler, fordi de laa over vor Horisont; og det kneb derfor ofte for os at faa dem afleveret i rette Tid. Ved saadanne Lejligheder var det vist, at han havde for Bane at bestynde os for „Sløseri“, hvad der efter Professor Rønnings Mening skulde have skaffet ham Skolenavnet „Sløs“. Jeg kunde dog ogsaa tænke mig, at han havde faaet det, fordi det unægtelig ikke var helt sjældent, at han kom for sent til en Time. Han kom da farende forpustet op ad Trappeperne og stormede med en forlegen Hilsen forbi Mæsser, der stod paa Vagt uden for Klasse døren, ind i Klassen, hvor det varede noget, inden han faldt til Ro og kunde begynde Timen. Han var

Rector Henriksen

vel nok den af Lærerne, der havde den længste Vej til Skolen, idet han boede paa den anden Side af Frederiksbroen i den smukke gamle Patriciergaard „Sukkergaarden“; og det ansaas dengang for at være langt ude, men selvfølgelig var det ingen gyldig Undskyldning for at komme for sent. De fleste Danstimer i de øverste Klasser var dog hel- liget Literaturhistorie og Literaturlæsning og det var overmaade fornøjelige Timer, hvor Faber rigtig var i sit Es og underviste con amore. Den danske Literaturhistorie fra Holberg gennemgik han for os i Foredrag paa Grundlag af en mindre Lærebog. Og han læste en Mængde Hoved- værker af den danske Skønlitteratur for os, selv saadanne Ting som Grundtvigs „Optrin af Nordens Kampetiv“, der vistnok ellers kun sjældent læses; han gik endog til fremmed Literatur og læste adskillige af Shakespeares Dramaer for os. Vi var kun Tilhørere; det var ham, der læste op, og det gjorde han godt. Han var naturligvis ikke professionel Dplaser, af dem gaves der overho- vedet kun faa dengang; men han læste som den gennemkultiverede og intelligente Mand, han var, fortrolig med Skrifternes Indhold og Aand, og

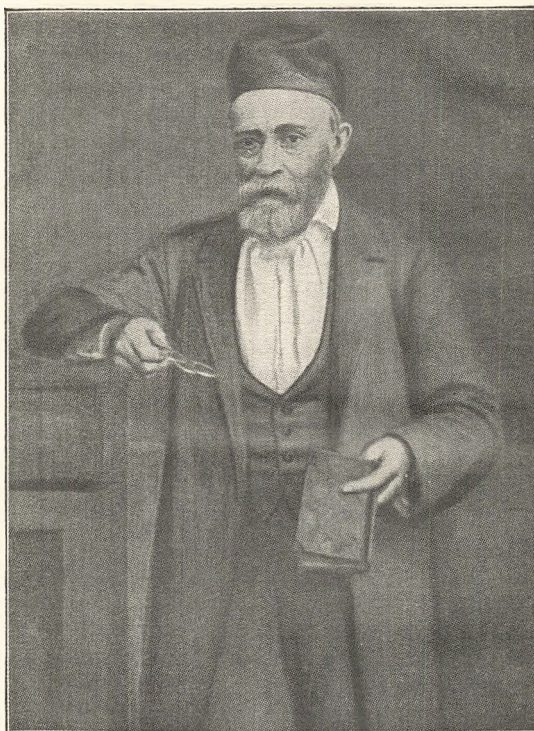
hertil kom, at han havde et højeligt Organ, en sonor Stemme, varm og ret dyb. Disse Timer, hvori der altsaa ikke var Tale om nogen Examens- forberedelse, bar da ogsaa gode Frugter, for saa vidt som de gav mig og mange af mine Kamme- rater Impulser til yderligere Læsning i vor knapt tilmaalte Fritid; og jeg synes, vi fik læst grumme meget, maaske ogsaa en Del, som vi hellere skulde have gemt, til vi havde naaet større Modenhed, fr. S. Kierkegaard.

Faber var vistnok en hyggelig og munter Sel- skabsmand, og ved Skoleballerne spillede han en vigtig Rolle, idet han altid opførte Vorddansen. Den begyndte som en Polonæse; men naar alle Parrene havde gaaet Salen (Solennitetsalen) een Gang rundt, dannede de en lang Ræde med Faber i Spidsen. Han trak saa denne Ræde i en Slags Rehrens rundt i Salen, ned ad Trapperne, ind i Spisesalen (Gymnastiksalen) rundt om Vor- dene, igen op ad Trapperne, ind gennem nogle Klasseværelser, der var ryddet til de ældre Her- rers Kortspil, tilbage til Dansesalen, hvor han stillede sig op i Midten, og saa snoede hele Ræk- ken sig uden om ham i en Spiral med mange Bindinger. Naar den var sluttet, snoedes den op indvendig fra, og Rækken blev igen trukket een Gang rundt i Salen; saa klappede Faber i Hæn- derne, Rækken opløstes i de enkelte Par, og under Jubel dansede de alle ud. Profesforinden var altid baade Valmoder og Bærtinde ved Skoleballerne; hun besørgede hele det materielle Arrangement. Traktementet bestod af staaret Smørrebød og Kransekage, hvortil der skænkedes — ligesom ved alle andre Børneballer — en sødlig Drik, der kald- tes „afbrændt Rødvin“. Navnet tyder paa, at Gejsten var væk, og Drikken altsaa ganske uskade- lig; jeg har aldrig senere i Livet truffet paa denne Bædste.

Inden jeg slutter dette Kapitel, vil jeg med nogle Ord omtale vore Lærere, nemlig den ovenfor omtalte Adj. Haugsted — Barok — (1.—4. Kl.) og Adj. S. Broberg (5. og 6. Kl.); i 7. Kl. havde vi ikke Tyst. I Grammatik brugte vi „lille Hjort“ i Fællesklasserne og „store Hjort“ i de studerende Klasser; den var virkelig stor, men faldt os dog ikke altfor vanskelig, da den i det hele var staaret over samme Læst som Madvigs latinke Sproglære. Vi havde mange skriftlige Dvel- ser; jeg husker ikke, om vi havde tyst Stil til 6. Klasse's Examen, men jeg ved, at jeg dengang kunde skrive et nogenlunde fejlsfrit tyst Brev. Af

tyst Literatur læste vi noget, især i 5. og 6. Kl., hvor vi bl. a. læste mange tyske Digte i en fortræffelig Antologi, udg. af Jürs og Kung. Alt i alt lærte vi virkelig ikke saa lidt Tyst; det faldt mig forholdsvis let at læse en tyst Bog, og jeg læste i min Fritid i 7. Kl. adskilligt af Heine, Hackländer og Spielhagen. Men — vi lærte Tyst som et dødt Sprog (ligesom Fransk), for saa vidt som der ikke blev lagt nogen Bægt paa en korrekt Udtale, maaste af gode Grunde; d. blev udtalt som t, sch som sj, und som un osv. osv. Første Gang, jeg talte med en Tyster, havde vi derfor svært ved at forstaa hinanden.

Adj. Haugsted var en lille soigneret Mand med vandblaa Djne, bebrillet, rødblisset, skægløs, forthaaret. Som ovenfor antydet, var han ikke af de Lærere, der overanstrengte sig i Timerne, lige saa lidt som han overanstrengte os. Maaste netop derfor havde vi kun ringe Respekt for ham, saa meget mere som han i Timerne tillod sig Mærker, der ikke vilde blive taalt i det gode Selskab. Det maa vist have været i 4. Kl., at vi til Aarsprøven skulde opgive et bestemt Antal Sider af Læsebogen (Hjorts), som foruden Profastykker og saa indeholdt dramatiske Brudstykker. Ved Dytællingen medtog han mange Sider af disse, der kun indeholdt saa, ganske korte Replikker, og da en Discipel spurgte ham, om det nu ogsaa kunde gaa an at regne saadanne Sider lige med de tættrykte Profasider, gav han det karakteristiske Svar: „Ja naturligvis, en Sie æ en Sie!“ Og vi skævede med et forstaaende Smil til hverandre. — I min Skoletid blev der heldigvis aldrig spillet Skolekomedie. Men der eksisterede i Byen en dramatisk Forening, som hver Vinter lod nogle af sine Medlemmer give en Dilettantforestilling paa Odense Teater, der dengang laa omme bagved Dvergade. Det var en herdvunden Skik, at en Skare Disciple fra Katedralskolen mødte ved Teatret den Aften, der skulde være Generalprøve, og saasnart Dørene blev lukket op, stormede de op ad Trapperne og besatte Balkonen, der regnedes for den fineste Plads. Og baade før og under Forestillingen gjorde de et farligt Halloj paa lignende Maade, som det fortælles om Publikum ved Dilettantforestillingerne i „Kalkeballen“ i Kbhvn. Engang var Fru Haugsted blandt de agerende, hvorfor hendes Mand opholdt sig oppe paa Scenen. Og saa hændte det, at han under Forestillingen kom for langt frem mellem Kuliserne, saa at han kunde ses fra hele Tilskuerspladsen, og oven i Købet med en Officerskasket paa Hovedet! Det kunde

Lefolii

de ungdommelige Tilskuere naturligvis ikke staa for. Et Hyl af Latter og et mægtigt Brøl: „Hurra, længe leve Barok!“ rystede Teatret og gentoges saa længe, at Tæppet maatte gaa ned, og Forestillingen kunde ikke fortsættes, før der var faldet No over Gemytterne. Det lod Politiet dog ikke gaa upaataalt hen, og Politimesteren sendte Messer en Skrivelse med Klage over Disciplenes uvorne Dypførsel og Dypfordring til ham om at advare dem mod Gentagelser. Messer læste Skrivelsen op for os en Dag efter Morgensangen og holdt en Formaningstale til os; af Skrivelsens Indhold, der var skrevet i den dengang brugelige Cancellistil, gik det meste hen over Hovederne paa os, men vi bed Mærke i, at Politimesteren tiltalte vor lille Messer med „Deres Velbaarenhed“, en Titulatur, som vi ikke syntes passede til hans alt andet end velskabte Statur.

Adj. Severin Broberg havde været Adjunkt i Randers, før han kom til Odense. I de studerende Klasser havde han kun Tyst i 5.—6. Kl.; hans andre Timer faldt i Realklasserne, og der var hans Hovedfag Fransk. Han var vel beundret i den ældre franske Literatur og skrev nogle

læseværdige Artikler derom i Skoleprogrammerne; som emeritus udgav han Oversættelser af *Nabesais* og *Billon*. Men han beherskede ikke det talte Sprog. Da han engang i en Sommerferie gjorde en Rejse til Paris for at perfektionere sig i Sproget, opsogte han en nær Slægtning af mig, der nogle Aar havde opholdt sig der og boede i et fransk Pensionat, hvor „madame“ tillige holdt en lille Skole for ældre Pigebørn; han bad min Slægtning om at skaffe ham Tillæbelse til at overvære nogle Timer i denne Skole, men bad hende indstændigt om ikke at røbe, at han var „professeur de français“ i en dansk Skole. Broberg var en pæn Mand med store mørkeblaa, lidt melanfolske Dine og regelmæssige Træk, han gik altid med Briller; ulykkeligvis strittede baade hans Hovedhaar og Haarene i hans Fuldstæg saa stærkt, at de mindede om Piggene paa et Pindsvin, og desuden stak han altid Hagepartiet fremad. Han kaldtes derfor aldrig andet end „Pins“, og det gik saa vidt, at der meget ofte — i Realklasserne — var tegnet et Pindsvin paa Tavlen, naar han kom ind i Klassen. Han talte saa distinkt, at det lød pedantisk, og han havde en underlig spjættende Gang; alt i alt var der noget latterligt ved hans hele Fremtoning. Og han kunde da heller ikke holde Disciplin; han havde det sandelig ikke godt i Timerne, og det var Synd, for han var en gennemdannet, overmaade brav og velmenende Mand. Men han burde aldrig have været Lærer; Skolelivet maa for ham som for enhver anden Lærer, der ikke kan holde Disciplin, have været et sandt Helvede. Særlig af Reallisterne blev han drillet paa mange Maader. De havde saaledes observeret, at han under Gennemgangen idelig søgte Hjælp i sin Notebog, og uheldigvis glemte han den en Dag paa Katedret, da Timen var forbi, og han forlod Klassen og Skolen. Den blev naturligvis strax „hugget“ af en Discipel — *relata refero* — og om Eftermiddagen roede han og nogle af hans Kammerater i en Vaad ud paa Aaen med den, bandt den til en solid Sten og lod den saa forsvinde i Aaens grumsede Vand. I den næste Time, Broberg havde med Klassen, skal han, næsten grædefærdig, have bedt Drengene om at give ham hans Bog tilbage eller sige ham, hvad de havde gjort af den, mod at love Synderne „frit Lejde“. Men selvfølgelig var der ingen, der svarede ham, de sad alle med nedslagne Dine og dette stive Maskeansigt, som Drengene tager sig paa, naar det gælder om ikke at røbe en Kammerat. Og Broberg gensaa aldrig sin dyrebare Bog; han havde

dog selv den første og største Skyld, det var kun Nemesis, der kom over ham, fordi han ikke havde forberedt sig ordentligt til sine Timer. —

Endelig et Par Ord om Adj. Bogesang, kaldet „Pros“, der var Teolog og flere Gange prægede i St. Knuds Kirke, uden at det dog lykkedes ham at faa Præstekald. Han var Skolens Hovedlærer i Geografi og Historie. Geografien havde kun Navn tilfælles med det Naturfag, der nu kaldes Geografi, idet det kun omfattede den politiske Geografi samt Topografi og derved delvis blev et Annex til Historien. I den Grad, at jeg, da jeg mange Aar senere slog efter i de gamle Skoleprogrammer for at faa at vide, hvor mange ugtl. Geografitimer jeg havde haft i Mellemklasserne, maatte opgive at faa Oplysning derom, da Timetallet kun var anført for „Historie og Geografi“ tilsammen. Som Historielærer havde han haft den lærde Caspar Valudan-Müller (Digterens Broder) til Forganger; han var blevet forflyttet til Nykøbing Katedralskole som dens Rektor, uagtet han ikke var Filolog, og endte som Professor for Kostgarden og ved Universitetet. I Begyndelsen skal det have knebet svært for Bogesang at magte det store Pensum; men da jeg havde ham til Lærer, var der ikke noget i Vejen i den Henseende, han kunde det perfekt og forlangte af os, at ogsaa vi skulde lære det til Punkt og Prikke. Lærebøgerne, vi brugte i de øverste Klasser, var knastørre: Allens Danmarkshistorie, Thriges Oldtidshistorie og Estrups Verdenshistorie. Forfatteren til den sidste var Direktør for Sorø Akademi og Fader til den senere Konseilspræsident J. B. Estrup; det var egentlig kun et historisk Kompendium, som Læreren maatte udfylde med mange og lange Tilføjelser. Tilmed var Sproget ganske antikveret, det hed saaledes om Alexander den stores Rige efter dets Opløsning: der var kun „Rudera“ tilbage af det store Rige! Der var nogle enkelte meget flinke Disciple, der udarbejdede store Hæfter med de nævnte Tilføjelser, og disse Hæfter var stærkt efterspurgt og blev højt betalt, naar deres Forfattere gik ud af Skolen. Til Examen maatte vi opgive hele det store Pensum: Historien fra de ældste Tider til Februarrevolutionen, men heller ikke længere, for det kunde sagtens ikke gaa an, at vi kom for nær op til vor egen Tid, og vi forlod derfor Skolen med et stort Hul i vor historiske Bunden. Efter Tidens Krav var Bogesang maaste en habil Historielærer, en Tærper af den gamle Skole. Han gjorde et ret spagfærdigt og feminint Indtryk, havde en daarlig

Holdning, men var ellers en ganske pæn Mand med mørkeblond, krøllet Haar, bleg, skægløs og bar altid Brillen (Hornbriller, saa vidt jeg husker). Det er dog kun med Ubehag, jeg tænker tilbage paa hans Timer, paa Grund af de uappetittige Manipulationer, hvormed han idelig bearbejdede sin Næse og formede de fremdragne „Bussemænd“ til store Kugler; han havde ogsaa andre anstødelige Manerer, jeg heller ikke kan glemme.

III. Poul Hannibal Kragh

var oprindelig Teolog; men da der blev indført Magisterkonferenser ved Universitetet, var han en af de første, maaske den første, der underkastede sig en Magisterkonferens med Matematik som Hovedfag, hvorefter han blev Overlærer. Han var en høj, rank, mager Mand, bleg indtil Hvidhed, med smalle Læber, en skarptfaaren Profil, en Tænkerpande, graa, lidt kolige Djne, tæt, sort, glatkammet Haar, intet Skæg, naar undtages en rød-blond Duff under Hagen, lige synlig mellem Flipperne. Han var altid omhyggelig med sin Paaflædning; og som han var en Gentleman i Skind, var han det ogsaa i Sind, retlinjet i Karakter som i Holdning. At spørge, om han kunde holde Disciplin, vilde være at fornærme hans Minde. Han var en af disse sjældne Lærere, for hvem Spørgsmaalet om Disciplin slet ikke eksisterer; ved sin rolige, beherskede Fremtræden og hele sin gentlemanlike Færd stabte han en Atmosfære af Respekt omkring sig, der ganske udelukkede Tanken om Sjov eller Uvornhed i hans Timer. Dog maatte han jo, ligesom sine Kolleger, have et Stolenavn, og saa kaldte vi ham Poul, uskyldigere kunde det da ikke være; og jeg kan ikke mindes nogen anden Uregelmæssighed i hans Timer end, at det kunde hændes, at den Discipel, der sad lige under Katedret, tegnede hans Profil paa sin Table. Naturligvis kunde han blive vred eller ærgerlig — han var da et Mandfolk — dersom en Discipel stadig viste Sløvhed eller Ligegyldighed i Timerne. Men han bekæmpede sin Vrede paa en højst karakteristisk Maade: hvis han stod ved Klassetavlen og følte, at den var i Anmarsch, hvad der gav sig et synligt Udtryk derved, at han rødmede som en ung Pige, saa satte han sig op paa Katederstolen, og uden at sige et Ord skubbede han Protokollen gentagne Gange frem og tilbage paa Katedret, indtil Paroxyzmen var overstaaet; saa gjorde han en Synkebevægelse, og efter et dybt Andedrag satte han sig tilbage i Stolen med Armene

over Kors paa Ryggen — og saa fortsatte han ganske roligt der, hvor han havde sluppet Traaden. Jeg kan tænke mig, at han „talte til 20“ for ikke at forløbe sig, lige modsat sin gode Ven Lesolli, der ikke engang naaede at tælle til 0,5, som man nu vilde sige, før han væltede Bredens Skaaler ud over Synderens Hovede.

I Aritmetik og Algebra brugte vi Steens Lærebøger, i Geometri og Stereometri Mundts, desuden Ramus's Trigonometri, et Monstrum i Kvart, der var et Levn fra den forrige Periode, da samme Forfatters Lærebøger i Geometri og Stereometri havde været brugt. Kragh fulgte strengt Lærebøgerne, stundom med nogle Tilføjelser, og han gennemgik Lektierne klart, grundigt og omhyggeligt, idet han særlig tog sig af de svageste og ikke helmede, før han følte sig overbevist om, at han havde faaet ogsaa dem med. Matematik indtager og har altid indtaget en Særstilling mellem Skolefagene, for saa vidt som der er enkelte — dog færre og færre — der paa Forhaand stiller sig helt afvisende over for Faget og bilder sig ind, at det er lige meget, hvad de gør, de kan dog ikke følge med, for de mangler „matematiske Evner“, ofte bestyrket i denne Mening af taabelige Fædre. Selvfølgelig kan ethvert normalt Menneske, der overhovedet kan lære at tænke logisk, ogsaa lære Matematik, selvom han ikke kan drive det til at løse Opgaver, der kræver nogen Kombinationsevne eller „Hittepaaasomhed“. En ganske anden Sag er det, at der er dem, der har Aversion mod den abstrakte Tænkning, Matematikeren kræver, og er uden Interesse for dens virkelighedsfjerne Objekter og Problemer; er de flittige, kan de følge med, men da deres Arbejde er ulystbetonet, høster de kun ringe Udbytte af det. Af den første Slags var der en paa mit Hold; han bedyrede, at han forstod ikke et Nut af det hele, og lamenterede paa Forhaand over, at hans Examen vilde blive spoleret af det forbandede Fag. Naa, det gik ham saamænd slet ikke saa galt: han fik $mg \div$ i Aritmetik og g^+ i Geometri (skriftlig og mundtlig), og maatte altsaa siges at have bestaaet Examen i Matematik. Men i de klassiske Fag fik han kun tg^+ i skriftlig Latin, $g \div$ i mundtlig Latin og mdl. $+$ i Græsk. Saa Gud ved, om det egentlig skortede ham mere paa „matematiske Evner“ end paa sproglige.

Kragh var ogsaa min Lærer i Naturlære (6 ugtl. Timer i 7. Kl.) d. v. s. Astronomi, kemisk og mekanisk Fysik, men ikke Lyslære. Astronomien, som vi lærte efter Mundts mindre Lærebog,

interesserede mig overordentligt, og jeg fik i Skolen lagt et Grundlag deri, der senere blev mig til stor Gavn; men det var kun Astronomi paa den store Tavle, det faldt ikke Kragh ind at tage os med ud i Marken og se, vække vor Sans for den Skønhedsaaftenbaring, som Stjernehimlen frembyder. Saa vidt jeg ved, ejede Skolen heller ikke nogen astronomisk Kikkert; men forresten er en Teaterkikkert jo god nok, saa længe der ikke er Tale om Maalinger. I kemist Fysik (en lille Lærebog af Müller) gjorde Kragh vistnok alle de Forsøg, som det var muligt at foretage med Samlingens Instrumenter; men Faget var den Gang for intet at regne i Sammenligning med, hvad det nu har udviklet sig til, efter at Elektricitetslæren er blevet Hovedfaktoren. Den største Vægt blev lagt paa den mekaniske Fysik, hvori vi brugte Orsted's Lærebog; jeg mindes ikke mange Forsøg derfra, og jeg forlod Skolen med den Opfattelse, at Fysik egentlig kun var et Affnit af Matematiken. Men det kan jo være min Fejl; dog maa jeg til min Undskyldning anføre, at Kragh sikkert mere var Matematiker end Fysiker.

Da Messer senere havde taget sin Afsted, hed det sig ganske rigtigt, som General Krebs skriver, at Ministeriet skulde have tilbudt Kragh Rektortet ved Odense Katedralskole. Det er dog vist ikke paalideligt, selv om han skulde synes at have haft alle de fornødne Kvalifikationer, endog i fortrinlig Grad, dog paa nær een: han var ikke klassisk Filolog, og det krævede Loven som en *conditio sine qua non*. Ganske vist var — som ovenfor bemærket — Caspar Paludan-Müller blevet Rektor i Nykøbing, uagtet han kun var Cand. theol.; men han var senere blevet Dr. phil. og havde allerede paa det nævnte Tidspunkt skrevet adskillige lærde historiske Værker, hvorfor Administrationen antagelig har resolveret, at han havde rehabiliteret sig tilstrækkeligt til at kunne regnes lige med en Cand. philol.! Men hvad Kragh angaar, maa man erindre, at han kun var Matematiker, og at der i hine Tider var ikke mindre Forskel paa en Filolog og en Matematiker end paa Kong Salomon og Jørgen Hattemager. Endogsaa efter Tvedelingen, der indførtes i 1871 ved en fgl. Anordning, beholdt Filologerne deres Privilegier, og de ophævedes først ved Almenskoleloven 1903.

Før Kragh blev min Lærer i Matematik, havde jeg i 3. studerende Kl. haft Adj. F. W. Johnsen — kaldet „Jonas“ — til Lærer i Aritmetik og geometrisk Tegning, den eneste af Skolens faste

Lærere, der ikke var Akademiker, men havde taget Landmaalerexamen. Han var en lille Mand med raske Bevægelser, smaa spillende Dine, næsten ingen Djenbryn, blond, et tyndt rødligt Hage- og Kindstæg, men kun nogle Stubbe paa Overlæben, der var reynet og sprukken — som en affveden Græsmark efter lang Tids Tørke — paa Grund af den mærkelige Bane, han havde, med idelig at gnide den højre Pegefinger frem og tilbage over Læben. Han var en overmaade elskværdig Mand, altid i godt Humør, en praktisk og livlig Lærer, der gennemgik Steens „lille Aritmetik“ med os og desuden lærte os Geometriens Grundbegreber i Tegnetimerne. Han var en af Hovedlærerne i Realklasserne, hvor han havde Regning og Matematik med geometrisk Tegning (Projektionstegning) samt Naturlære med alle Klasserne. Han var en meget flittig Mand, havde i Regelen nogle og tredive Timer i Katedralskolen og var desuden Lærer ved Odense tekniske Skole, hvis Forstander han senere blev. —

I de studerende Klasser gaves der ikke Undervisning i Regning; det var kun et Nyttedag, og „Nytte“ var et uartig Ord i den „lærde“ Skole. Kun i 1. og 2. Fællesklasse havde vi Regning, og Undervisningen heri besørgeedes af Førstelæreren ved Lahns Stiftelse, Chr. Hansen, som Til lærer. Mens jeg har bevaret et tydeligt Billede af hans ydre Person, bl. a. de mørkeblaa Brillen, han altid gik med — vistnok for at skjule, at han var vindøjet — og som gav ham Skolenavnet „Blaa“, har jeg ikke bevaret noget Indtryk af hans Undervisning, og jeg tror, at jeg ved Udgangen af 2. Fælleskl. ikke kunde ret meget mere end ved Optagelsesprøven. Han havde dog Ord for at være en Førsteklasses Regnelærer og udgav et Lærebogsapparat, der fik en enorm Udbredelse; han var nemlig den første, saa vidt jeg ved, der fandt paa det Trick at udgive en Række smaa og derfor forholdsvis billige Regnehæfter til de forskellige Alderstrin i Stedet for een tyk Regnebog à la „Cramers Regnebog“. Efter sigende tjente han en Formue ved denne Forfattervirksomhed; og „Regnelærer Hansen“ blev en kendt Skikkelse og fast Opponent ved de odenseanske Altietselskabers Generalforsamlinger.

Inden jeg slutter, maa jeg endnu omtale en af de mest særprægede Personligheder blandt mine Lærere, nemlig Adj. Vincens Strøm, kaldet „Hm“ eller „Fatter Hm“, fordi han idelig rømmede sig. Oprindelig Teolog havde han gjort

Naturhistorie til Genstand for et meget grundigt Studium, og han forbyttede mange ved som emeritus at bruge sit otium til at udgive et stort Værk om Sommerfuglene. Han skal ogsaa have haft en betydelig literær og æstetisk Dannelse og var i en Narrække Teateranmelder ved „Fyns Stiftstidende“. Strøms Haar, Kindstæg og Djenbryn var sorte, han havde hvasse Dine og et sarkastisk Drag ved Mundvigene; en Del Aar efter, at jeg var gaaet ud af Skolen, saa jeg ham tilfældigvis i Fjelddragt, han var blevet hvid, men han var rank og spænstig trods Alderen og var en meget distingveret Herre at se paa. Til daglig vilde man ikke bruge netop dette Udtryk om hans Apparition, navnlig ikke naar han ligesom Lefolii sled en gammel Livkjole, hvis Skødensnipper hang neden for hans Vinterpjækkert. Strøm var min Lærer i Naturhistorie gennem alle Klasser, lige fra 1. til 6. Klasse. Han var et klart Hovede, havde en ypperlig Fremstillingssevne og besad et beundringsværdigt Talent til at tegne baade Dyr og Planter paa den sorte Tavle. Men hvad hjalp det alltsammen! Han var baade Satiriker og Koleriker og stræmte sine Disciple baade fra at spørge og fra at svare. Kort efter, at jeg som 10aarig Dreng var kommet ind i Skolen fra Herteminde Realskole, var jeg naiv nok til at spørge ham om et eller andet, desvære husker jeg ikke hvad; men saa snurrede han ad mig, fordi jeg var saadan en „Bydreng“, at jeg ikke havde luffet mine Dine op og vidste Bæstet med det, jeg havde spurgt om, og først derefter svarede han mig gnavent. Herregud, det var jo netop hans Opgave at aabne mine Dine for Naturen; og Følgen blev naturligvis, at jeg aldrig senere spurgte ham om noget, men kun lærte mine Lektier, saa godt jeg formaaede. Det tidligere nævnte Rim: „simus, sitis, sint — „hm“ er gesvindt“ var træffende; han var sandelig gesvindt til at stikke en smældende Lussing, og Signeringen paa hans Pegefinger var lige saa frygtet som Nøglesnippen til Skabsdørene i Samlingen. Zoologi var absolut Hovedsaget, og vi brugte Lützens Lærebøger, først den lille i 1. og 2. Kl., derefter den store i 3.-6. Kl., det vil sige den rigtig store, Universitetslærebogen, som de medicinske studerende brugte ved Forberedelsen til „Kantussen“. Det var Systematik helt igennem, og begge begyndte de med Mennesket; jeg husker, at der paa en af de første Sider fandtes et Billede (hvide Linier paa sort Grund), under hvilket der stod „Ideal Fremstilling af Blodomløbet“ — eller var det maaste „Schematisk“? Jeg er ikke helt sikker

i min Sag; men i alt Fald var Betydningen mig gaadefuld, og jeg fik den Tro, at der var 2 Haar-karnet: et i Hovedet og et i Maven! Ved Afgangsprøven i Zoologi i 6. Kl. kom jeg op i „Smaakrebsene“, den værste Slags Krebs, jeg nogensinde har faaet serveret; det gik mig da heller ikke helt godt. I Botanik skrev Strøm selv en fortræffelig lille Lærebog, der gjorde megen Lykke og efterhaanden fik Indpas i de allerfleste Skoler, baade Latin- og Realskoler. Men den kan næppe have været helt færdig, dengang jeg var i Skolen; for vel læste vi i 3. Kl. Indledningen til Plantelæren efter denne Bog, men da vi senere — først i 6. Kl. — paa ny fik Undervisning i Botanik, var det efter en gammeldags og kedelig Lærebog af Dreier og Bramsen. Kun een Gang i hele min Skoletid var vi ude at botanisere med Strøm, nemlig i 6. Kl., den sidste før Examen. Vi samlede Planter, mens vi ad Hunderupvejen, der dengang var saa godt som ubebygget, gik ud til Hunderupstoven, indtil Strøm syntes, vi havde faaet nok; saa satte vi os paa en Grøstefant, og han lærte os at „bestemme“ de indsamlede Planter. Hvorpaa han sagde Farvel; men da han var kommet et Par Stridte fra os, vendte han sig om og sagde med et forstaaende Blink i Øjet: „J maa helst vente med at tænde Cigarerne, til jeg er kommet jer ud af Syne“. Og det gjorde vi da ogsaa.

Men uagtet Skolen altsaa ikke netop animerede os til at gøre naturhistoriske Studier i Marken, var der dog mange af os, der samlede paa Insekter eller Fugleæg eller botaniserede paa egen Haand. Nafte Drengene har en naturlig Trang til at komme ud og bevæge sig i fri Luft, men at „spadsere“ uden Maal og Med er ikke noget for dem, navnlig ikke, naar Landskabet er saa fladt samt stov- og vandfattigt som Densens Omegn; og man maa erindre, at dengang kunde man hverken pr. Cykle eller pr. Jærnbane gøre længere Udflugter til mere naturfærdige Egne. Insekterne (Vilser og Sommerfugle) fangede vi i Kegelen med en Retsjer, og vi dræbte dem ved at kvæle dem i et Glas med Dampene fra en Svovlstikke, hvorefter vi spiddede dem paa fine Knappenaale og anbragte dem i en flad Trækasse med Børbund. Eggen tog vi, med Skam at melde, direkte fra Fuglerederne — det kaldtes, saa vidt jeg husker, at „munke Neder“ — og efter at have stukket et lille Hul i begge Enden af Egget blæste vi Indholdet ud og lagde Skallen i en Kasse, hvis Bund var dækket af tørt Sand. Planterne bestemte vi efter bedste Evne ved Hjælp af, hvad Strøm havde

lært os, og enkelte af os havde i samme Hjemmedogsaa anskaffet sig Rostrups Vejledning her- til. Men disse svage Spirer til natnrhistoriske In- teresser fik dog kun hos ganske enkelte Tid til at fæste Rod, før de i 7. Kl. blev kvalt af Filologiens Fangarme.

Meningen med den delte Skoletid var naturlig- vis den, at vi, foruden at spise til Middag, skulde hvile ud mellem Formiddags- og Eftermiddags- timerne; de allerfleste brugte dog denne Pause til at forberede sig paa Lektierne til Timerne Kl. 3—5 og blev derfor afstaaet fra at komme i fri Luft saa godt som alle Hverdage om Vinteren. Men blev det saa rigtigt Vintervejr, havde vi en ideel Skøjtebane paa den sibomfransede, nu for- længst udtørrede Sø lige ved den lille Næsbyhoved Skov. Navnlig om Søndagen kunde der da røre sig et muntert Liv paa denne Søes blanke Isflade, selvom Skøjteløberkunsten dengang kun stod lavt i Sammenligning med den Højde, den har naaet nutildags. Og den var ikke forbundet med nogen som helst Flirt med unge Piger, af den gode Grund, at det ansaas for ganske upassende for Damer at løbe paa Skøjter; det var først i Slutningen af min Skoletid, at enkelte vovede at trodse denne For- dom. Men man maa ogsaa erindre, at Kvindedrag- ten dengang saa godt som umuliggjorde al Slags Kvindesport, det var nemlig Krinolinerens Tid. Hvad mon Datidens Mødre vilde sige, dersom de fra deres Elysium kunde se deres Vornebørns Døtre løbe paa Skøjter, staa paa Ski, kælke og cykle sammen med deres mandlige Kammerater og klædte i alt væsentligt som disse, nemlig i Sweaters og Knæbenklæber, maaske med et lille Skørt over. Ak ja, tempora mutantur osv. — Og- saa om Sommeren kom vi af og til ud til Bred- den af Næsbyhoved Sø; lige uden for Skoven laa der nemlig en lille Beværtning, i hvis Have der var en Reglebane, og navnlig i den urimelig lange Repetitionsferie — lige fra Paaste til Slut- ningen af Juni — gik vi stundom ud til „Hansen i Rørene“ og tog os en Pot Regler som Modgift mod de mange Timers daglige Stillesidd.

Bed vor Forenings Sammenkomst i 1926 var der en Taler, der ytrede, at det var en broget Samling Lærere, der virkede ved Skolen i hans Tid, der endda faldt det meste af en Menneske- alder efter min. Hvis Talerens Mening var den, at hans Lærere var højst forskellige Personlig- heber, saa ser jeg ingen Ulykke deri — tværtimod! Det vilde efter min Mening være utaaleligt for

Eleverne, om alle Lærerne ved en stor Skole var af væsentlig samme Støbning; Eleverne har selv- følgerlig kun godt af at komme under Paavirkning af Mænd og Kvinder med forskellige Anskuelser, forskellig Temperament og forskellig Uddannelse, forudsat naturligvis, at de ikke modarbejder hver- andre. Det er paa et andet Punkt, man maa søge Forstellen mellem Datidens og Nutidens Lærere ved de højere Skoler. Nutildags kan — efter Lo- ven — ingen blive Lærer ved en Gymnasieskole, uden at han har faaet Universitetsuddannelse i sine Fag og tillige har underkastet sig en Prøve i praktisk Undervisningsfærdighed i to af disse Fag. I den gamle Latinskole var største Delen af Lærerne Teologer eller Cand. phil.'er, der var slaaet ud af deres Kurs; med deres Fagfundskaaber var det derfor ofte kun maadelig bevendt, og al- mindeligvis underviste de paa bedste Bestub uden at kende noget til deres Fags Metodik. Nutidens Gymnasiallærere har derimod Forudsætningerne for at kunne blive habile Faglærere, saafremt de bliver ved med at dyrke deres Fag, og saafremt de kan „holde Disciplin“ i deres Klasse, hvad der er en absolut nødvendig Betingelse. Man plejer at sige, at dette ikke kan læres; men det er ikke helt rigtigt. Vel er der dem, der aldrig lærer det, og de fører en ynkværdig Tilværelse. Men der er ogsaa andre, der som unge Lærere kan synes ganske umulige, men som dog efterhaanden ved at mod- tage Støtte og Lytte til gode Raad af Skolens Leder eller Kolleger kan lære at sætte sig i Res- pekt hos deres Disciple og endogsaa vinde deres Hengivenhed. En Skole er selvfølgelig altid glad ved at have en Samling af fuldt ud dygtige Fag- lærere, for saa vidt som det er dem, ved hvis Arbejde Skolen løser sin mest i Dine faldende Opgave, nemlig Kundskabsmeddelelsen, hvis Re- sultater kan maales og vejes ved Prøver og Bid- nesbyrd eller Karakterer. Men Skolen har da ogsaa andre, mindre synlige Opgaver — som den isvrigt deler med Hjemmene — til hvis Løsning der kræves Pædagoger, og det er ingenlunde sikkert, at selv den dygtigste Faglærer ogsaa er en god Pædagog. Dertil kræves — foruden teo- retiske Studier — først og fremmest forskellige almenmenneskelige Egenskaber, som i al Rødhed kan betegnes som „det rette Sindelag“. Og har den unge Lærer det ikke strax, kan der dog være Haab om, at han i Aarenes Løb erhverver sig det ved sit Arbejde og Samliv med Børnene. Thi det gamle Ord af Seneca: docendo discimus, der almindeligvis oversættes saaledes: ved at under-

viſe andre lærer vi ſelv, faar en videre Betydning, naar Overſættelſen ændres til: ved at opdrage andre opdrages vi ſelv. Henrichſen var baade en god Pædagog og — paa Grund af ſin ſtore Lærdom — en dygtig Faglærer, om end Maalet for hans Underviſning var væſentlig forſkelligt fra det, Nutiden kræver. Leſolii var en udmærket Faglærer og blev med Aarene en fremragende Pædagog, efter at Alderen havde lagt en Gordine paa hans voldsomme Temperament. Kragh var mønſterværdig baade ſom Faglærer og ſom Pædagog. — Tre være deres Minde!

Chr. Krüger.

Odenſe By.

Paa Hempelſke Boghandels Forlag er udkommet to Bøger om Odenſe, ſom vi nedenfor vil omtale lidt nærmere.

Odenſe Bys Historie.

Udgivet af H. St. Holbeck.

En Arrække har Engelſtofts udmærkede Bærk ſom Odenſe, hvis 2. og ſidſte Udgave udfom i 1888, været udsolgt, og det er derfor en ſaare fortjenſtfuld Handling, vor Skolekammerat Rektor H. St. Holbeck har udført ved at udgive endda ikke en ny Udgave af Biſkop Engelſtofts Bog, men en ſelvſtændig „Odenſe Bys Historie“, til hvis Udarbejdelse han har knyttet en Kreds af fortræffelige Medarbejdere. Bogen foreligger ſom et ſtateligt Bærk paa over 800 Sider og giver alle, der intereſſerer ſig for Byens Historie, fyldeſtørende og udtømmende Oplyſninger om alt, hvad man kan ønske at vide. Den er overdaadigt illuſtreret med en Righed af Billeder af Bygninger og Personer, og det er, ſom om man gennemlever ſit Liv igen, naar man ſer Portrætterne af de Mænd, der fra Firſerne til vore Dage har ſat deres Præg paa Odenſe, Navne ſom Dreyer, Hempel, Bierfreund, Esmann, Schnackenburg, Muus, Haugſted, Holbeck, Løse, Dæhnfeldt, Alſerup, Mægaard o. m. a. — lige indtil nyere Storheder ſom Ehrige og Steenſballe.

Selve Byens Historie fra dens allerældſte Tid til vore Dage er kyndigt behandlet af Magiſter H. B. Clausen, Holger Hanſen og ſelve Udgiveren, der har behandlet det ikke mindſt intereſſante Afsnit fra 1770 til vore Dage. Det er

overmaade lærerigt at genopfriske ſin hiſtoriske Biden om vor gamle By, hvis Navn ſtammer fra ſelve Ddin, og følge de mange hiſtoriske Begivenheder, ſom er knyttet til den. Alle ved vi naturligviſ, hvor Knud den Helliges Drab ſandt Sted, men ikke alle erindrer eller ved, at Byen Aar 1317 ſammen med hele Den af Erik Menved blev pantsat til de hollſtenſke Grever Johan og Bert, af hvilke den ſidſte i 1335 gav Byen dens „Bærne- og Frihedsbrev“. Efter hele ſin Veliggenhed var Odenſe i Aarhundreder Raſtebold mellem forſkellige Magthavere og gik adſkillige Gange fra Haand til Haand.

I „Odenſe Bys Historie“ er naturligviſ heller ikke glemt de 3 Stormænd, Thomas Ringo, H. C. Andersen og Tietgen. Et ſærligt Afsnit er viet Digterne, Femkløveret H. C. Andersen, Carl Vagger, Aareſtrup, Sophus Michaëlis og Sophie Breum, og her gengives Villedet af Carl Vaggers ſmukke Mindſten i Kongens Have og de ſkønne Slutningslinier af hans Digt „Dnſkerne“:

„Men Vren i ſinnende Solvermor,
Hun hvæve ned paa min Grav i Nord,
Hun kæmpe kæft mod Glemſels Bold,
Og ſjunge mit Navn for en yngre Old“.

Af betydelig Intereſſe er ogsaa Afsnittet om Byens gamle Bygninger (ved Muſeumsinſpektør Hugo Matthieſen). Selvom Odenſe ikke har ſaa mange gamle Bygninger i Afsnit ſom f. Eks. Aalborg, vil dog alle glæde ſig over Ejler Konnows Gaard, Hempelſ Gaard, Bygningen i Dvergade 18, Smedekroen og ſl.

I andre Afsnit af Bogen omhandles Kirkerneſ Bygningshiſtorie og deres Inventar — ved Muſeumsinſpektør Chr. Axel Jenſen og Bibliotekar Victor Hermansen — og enhver, der har Sans for Arkitektur, vil glæde ſig over de mange ſkønne Enkeltheder, ſom „Odenſe Bys Historie“ bringer i ſine Billeder i dette Afsnit.

ſekretær C. Fl. Steenſtrup ſkriver om Erhvervslivets Udvikling, og Bygningsinſpektør H. B. Nygner om Byens Vækſt ſiden Aar 1800. Diſſe 2 Afs handlinger giver et levende Billede af den Udvikling, Byen er undergaaet; den er vokſet fra 5.700 Indbyggere i 1801 til ca. 20.000 i Firſerne, og det er ikke underligt, at de, der gik i Skole i Odenſe i Halvfjerſerne og Firſerne, nu finder Byen overmaade forandret — dens Indbyggerantal er nu over 52.000.

Naturligvis findes der ogsaa et Affnit — strevet af Oberstløjtnant Erhard Mørch — om Militæret, som jo i mangfoldige Aar har sat sit Præg paa Byen. Hvilken Skoledreng fra den Tid hukker ikke Dragonerne med deres blanke Hjelme, som i 44 Aar har vist deres lyseblaa Farver i Odense, indtil Regimentet blev ophævet i 1911.

Endelig behandler Museumsinspektør Chr. M. R. Petersen i en livlig og fængslende Fremstilling Musik og Skuespil fra 1770 til vore Dage. Odense har altid været en musikinteresseret og navnlig teaterinteresseret By. Det er saare fornuftigt at genopfriske sine Teaterminder gennem de mange Teaterdirektør- og Skuespillerbilleder, hvoraf det fremgaar, at Odense til Stadighed har været gæstet af mangfoldige af vore bedste Skuespillere og Skuespillerinder.

„Odense By's Historie“ er en Bog, som vil glæde enhver Odenseaner. Den indledes, som det sig bør og bør, med et smukt Digt af vor Kammerat Sophus Michaëlis, som vi vil bringe som Afslutning paa denne lille Anmeldelse:

Jeg hilser min By ved den smilende Aa,
hvor Eventyrdrømmen i Kakander laa

og vuggedes bort mod den blaanende Fjord
for siden med Havet at følges om Jord.

St. Knud, dine Klokker for Barndommen sang
— fra Klokkedybet et Ekko der klang.

Dg Slusen, der føsseb, og Strømmen, der randt,
har ridset mit Sind som en ren Diamant.

Hver Bindingsværkslænge, hver astrappet Gavl
bar Fortiden frem over Havernes Kravl.

Graabrødrenes Klostergang, Helgenens Krypt
fortoned i Sjælen fantastisk og dybt.

I Munkenes Mose gled Skygger forbi
— de maned af Mulde den ældgamle Vi,

hvor Ddin paa Altret først tændte sin Bavn
og signede Byen og gav den sit Navn.

Et Hjerter der slog i den sagnrige By.
Over Taarnene tænder sig Fremtidens Ny.

En Eventyrsvane fløj udover D,
og syngende Svaner kom hid for at dø.

Her messede Kingo sin mægtige Sang:
et Orgelværk i hans Psalmer der sprang.

Her segned Carl Vagger med stækkede Fjer,
han sprængte sin Harpe og sang ikke mer.

Her Aarestrups Digtning, erotisk og let,
har lagt paa hans Grav sin Åbrikel-Bufet.

Sangsvanerne komme, Sangsvanerne gaa,
og Reden er lun ved den smilende Aa,

hvor Hjerterne fejrer Grindringens Fest,
og Bysbarnet møder som kærkommen Gæst,

der ønsker med Tak, at et funklende Ny,
bestandig maa staa over Mindernes By.

*

Odense, min Barndomsby. Af Sophus Michaëlis.

I Maj 1928 holdt Sophus Michaëlis i Radio et Foredrag om Odense, og det er dette Foredrag, som Hømpelste Boghandels Forlag nu har udsendt i Bogform i et overordentlig smukt Udstyr og med mange Billeder. Bogen fremtræder som „Fortegnelse over Seværdigheder og Vejledning for Byens Gæster“, og der findes sikkert ikke smukkere Fremmedfører i nogen dansk By end denne lille Bog, hvis Tekst er skrevet i Michaëlis' skønne, klare og mandige Dansk. Man glæder sig for hver Side over den Behandling, han har givet Stoffet, og over det Stær af Poesi, der helt igennem hviler over Fremstillingen; Sophus Michaëlis elsker som vi andre sin gamle By, men han er i Stand til at sige det paa en skønnere Maade, end det er almindelige dødelige beskaaret. Den lille Bog slutter med en Gengivelse af Sophus Michaëlis' befendte Hyldestdigt i Mindebogen om H. C. Andersen, der udsendtes paa 100 Aarsdagen for hans Fødsel i 1905 under Redaktion af Forfatterinden Sophie Breum. Den lille, ganske billige Bog er værd at eje for enhver, der holder af Odense.

Fyenske Digtning.

R. L. Kristensen: Stavnslundne Sange,
(Woels Forlag).

I 1926 udkom der en Debutbog af vort Medlem R. L. Kristensen: „Aarsens Tid“, en Digt-samling, der vakte Opmærksomhed. Denne Digt-samling er nu fulgt af en ny Samling: „Stavnslundne Sange og andre Digte“, som enhver, der interesserer sig for Digtetekunst og navnlig for fynsk Digtning, med Glæde vil læse. Gennem Digtene taler en levende Kærlighed til den milde fynske Natur, som vi alle kender den, vidt forfællig fra de andre Landsdele. Kærligheden til Hjemmet, til den fynske Eblehave, til Gravhøjene, til Bejlene og Havet har R. L. Kristensen fundet de smukkeste Udtryk for.

Som et typisk Eksempel paa hans Digtning gengiver vi her Indledningsdigtet „Hjemmet“:

Her lyser Landet mig i Kuld og Røn.
Jeg føler ydmygt mig som Egnens Søn.
Her springer Kilder, jeg har kendt i Røn.

Dg disse Agerfald og Vakkedrag
er som en Rytme i mit Hjertes Slag,
og som dets Higen er det Hav dér bag.

Hvad her jeg ser, har Slægtens Dine set,
mens grønne Somres Sol har lyst og let,
og mange hvide Vintres Sne har smet.

Her ejed mine Fædre Hjem og Jord.
Dg her fik Slægtens Sind sit Præg. Her gror
det Løndomsfuldt med Minder i dens Spor.

Her holdt de Bryllup. Her blev Bugge redt.
Dg her blev Lagen over Liget bredt.
Paa denne Grund er Slægtens Skæbne stet.

En stakket Stund jeg staar paa denne Grund,
hvor Mulden mumler dulgt med Mindets Mund
en lønlig Saga om hver levet Stund —

Hver levet Stund, som præged Slægtens Sind
og farvedes af Egnens Vejr og Vind,
af Land og Luft, mit Sind her fanger ind.

Som Baggrund for det alt var denne Bygd,
den ened sig med alt. I Haab og Frygt
blev den med Tiden noget fast og trygt.

Den blev til Hjemstavn — noget kært og kendt,
en Favn, der favner alt, hvad der er hændt,
en Stavn, hvor Mindets Streng er tonespændt.

Ehi lyser Landet mig i Røn og Kuld
som Varn af disse Markers gode Muld
og Arving til dets Minders dyre Guld.

Fyen har faaet en ny Digter, som vi alle kan
hilse med Glæde, og til hvis fremtidige Arbejder
vi har Lov til at knytte Forventninger.

*

Hans P. Lunde: Fraa vo fynske Føjeæjn.
En Antologi.
(Danske Folkemaals Forlag).

Fra Steen Blicher til Jeppe Aakjær foreligger der en betydelig jyst Folkedigtning baade paa Prosa og Poesi. Det fynske Maal har fostret langt færre Digtere, og den fynske Maaldigtning er navnlig langt mindre kendt Landet over, men naturligtvis har ogsaa den fynske Mundart sine Digtere, og vi har nu i H. P. Lundes Bog faaet en værdifuld Samling af fynske Folkeviser, der gør os bekendt med en Række fynske Digtere, som spiller paa Strengene, der gaar os til Hjertet, snart muntre og skælmiske, snart sølsomme og sørgmodige. Bogen indledes med det berømmelige Digt af Karl Henrik With:

Maani haan sidder i fourten Skj
aa finer saa gruvelli' deili',

som vel snart sagt enhver Fyenbo kender Brudstykker af, men som her gengives i sin oprindelige Skikkelse efter Grundtrykket i Sølvesters-Hertz' Maanedsskrift 1829, og derefter følger Sange af Mads Hansen, Martin Skovbo, Dorte Harritsø Jensen, Jørgen Vanke, R. L. Kristensen — der ogsaa paa det fynske Folke-maal viser sine digteriske Evner, — Laur. Nielsen og Hans P. Lunde.

Det vil glæde alle Fyenboer, om der kommer Grøde i den fynske Folkedigtning.

3 Lærerjubilæer ved Odense Katedralskole.

Den 19. August i Aar kunde 3 af Odense Katedralskoles Lærere fejre 25 Aars Dagen for deres Ansættelse ved Skolen i Jernbanegade.

De 3 Jubilæer er Skatteinspektør C. E. Carlsen, Lektor F. Tietgen Wardram og Lektor G. Leidersdorff. Alle 3 har de ganske kort i Forvejen fejret deres Solbryllup, omend dog ikke paa samme Dag.

Skatteinspektør, Tegnelærer C. E. Carlsen.

Skatteinspektør Carlsen fyldte i Juli Maaned 60 Aar. Han er født i Engom ved Vejle og er Søn af Voelshmand Peter Carlsen. Han har taget Lærereksamen og kom som ganske ung ind i Lærergerningen, der har interesseret ham allerede siden hans Varnomsaar. Regning og Tegning var de 2 Fag, der havde hans Hovedinteresse. I en Aarrække var han Lærer ved det kommunale Skolevæsen i Odense, og hans Gerning her aabnede for ham Vejen til en Lærerplads ved Odense Katedralskole, hvor han har undervist i Tegning i de forløbne 25 Aar. Han har blandt sine Elever vundet sig talrige Benner, for hvem han staar som en livlig, omgængelig men dog bestemt Mand.

Lektor F. Tietgen Wardram.

Lektor Wardram er Datterføn af selvste Statsraad Tietgen. Han er født i 1869 og er selv Odenseaner. Han er Student fra den Skole, i hvis Tjeneste han nu har arbejdet i over 25 Aar. Hans Interesser gik straks i Retning af det pædagogiske, og i 1893 tog han Embedseksamen som cand. mag. med Fransk, Engelsk og Latin som Hovedfag. I en Aarrække derefter virkede han som Lærer ved Odense private Realskole, indtil han i 1903 fik fast Ansættelse som Adjunkt ved Odense Katedralskole. Hans hidtidige Livsgerning har saaledes ligget i Odense. Lektor Wardram har forstaaet i udtrækt Grad at skabe Interesse hos sine Elever for de Fag, han har undervist i. Hans Undervisning var altid præget af Liv og Elstverdigthed, og bagved Undervisningen har man bestandig haft et levende Indtryk af, at han nærer den varmeste Interesse for sine Elever og forstaaet at omgaas dem, og han har derfor gennem sin Lærergerning vundet sig mange Benner blandt sine Elever.

Lektor G. Leidersdorff.

Den 3. Jubilæer er Lektor G. Leidersdorff. Han er født i 1872 i Hillerød, hvor hans Fader var Ejer af det bekendte Hotel Leidersdorff. Leidersdorff tog Studentereksamen fra Frederiksborg lærde Skole. I 1897 tog han Embedseksamen som cand. mag. med Naturhistorie og Geografi som Hovedfag. Der er ingen Tvivl om, at Lektor Leidersdorff selv omfatter de Fag, han underviser i, med den allerstørste Interesse, og med hans livlige Fremstillingsmaade og sikre Facon paa at omgaas Drengene har han formaaet at gøre Undervisningen fornøjelig. Hans Timer gaar med Liv, Lyst og Humør, uden at dette dog faar Lov til at gaa ud over Respekten. Lektor Leidersdorff har for nogle Aar siden gennemgaaet en svær Sygdom, som han dog lykkeligt har overstaet, og det var en stor Glæde for mange af hans gamle Elever, der var samlet ved Odenseaner=Samfundets første Sammenkomst i Odense, at se ham staa ved Klaveret i Solennitetsalen — Leidersdorff staar nemlig altid op, naar han spiller — og staae an til de gamle Translokationsfange.

Odenseaner=Samfundet sendte i Anledning af Jubilæet de 3 Lærere en telegrafisk Hilsen.

Carl Bratli.

Som meddelt gennem Dagspressen har vor gamle Kammerat cand. theol., Translator og Forfatter Carl Bratli nydt den sjældne Værdi at blive udnævnt til doctor honoris causa ved Spaniens fornemste Universitet, „la Universidad Central“ i Madrid. Om de nærmere Omstændigheder kan Redaktionen oplyse følgende:

Allerede som Skoledreng dyrkede Bratli blandt de andre romanske Sprog særlig Spansk, og han vedligeholdt denne Interesse, som han senere fik Lejlighed til at opdyrke yderligere under lange Studieophold ved spanske Universiteter og Biblioteker. Det var særlig det XVI. Aarhundredes Historie, Spaniens Storhedstid og literære Guldalder under Filip II, der fængslede hans Interesse, og han besluttede at foretage en grundig og kritisk Undersøgelse af denne Monark, om hvem Historikernes Domme var saa modstridende. Han ved ikke tilbage for den kæmpemæssige Opgave at gennemse ikke alene Spaniens men ogsaa de fleste andre europæiske Landes Biblioteker og Arkiver.

Resultatet af næsten 10 Aars Studium og Undersøgelser blev da en ret umfangrig Bog, som han i 1908 indsendte til de historiske Professorer ved vort Universitet for at erhverve Doktorgraden. Disse mente imidlertid ikke, at Værket havde syn- derlig historisk Værd og afviste det. Den udenland- ske Fagpresse var dog af en anden Mening og bragte lange og anerkendende Anmeldelser om den danske Udgave, og en Dag modtog Forfatteren fra selve det franske Akademi's Boghandler et smig- rende Tilbud om at udgive Bogen paa fransk, hvorefter han selv oversatte den, og den blev ud- sendt i 1912. Den blev nu endnu mere kendt i hi- storiske Kredse i alle Lande og gjort til Genstand for hele Afhandlinger i de store historiske Fag- skrifter. Saaledes skrev bl. a. en af Frankrigs største Kendere af spansk Kultur, Alfred Morel-Fatio, i „Journal des Savants“ en 16 Sider lang An- meldelse under Titlen: „Une réhabilitation de Phi- lippe II“. I Spanien vakte Bogen selvsagt endnu større Opmærksomhed og Paaskønnelse, og man forstod at værdsætte denne absolut neutrale og upartiske Forfatters Arbejde for at kaste nyt Lyg over en af Spaniens største og ejendommeligste Konger. Bratli blev udnævnt til korresponderende Medlem af det Rgl. historiske Akademi i Madrid og til Storkontur af Isabella den Katolske.

For at give sine Landsmænd nogen Vejledning i Kendskabet til Spanien, der altid har været et terra incognita her i Landet, skrev han sin bekendte Bog, „Spanien, Kulturbilleder“, der isjor udkom i en ny og meget forøget Udgave. De sidste 20 Aar har han ogsaa arbejdet paa en fylldig og moderne spansk Drdbog, og det er lykkedes ham at faa den „Norsk=Dansk=Spansk“ Del udgivet. Derimod har han ingen Forlægger fundet til sin „Spansk=Dansk“ Drdbog.

Da de spanske Historikere isjor i Anledning af 400=Aaret for Filip II.s Fødsel ønskede at om- plante den bedste udenlandske Monografi om denne Konge paa Spansk, valgte de blandt de mange Hundrede, der er fremkomne i den sidste Menneste- alder, Carl Bratli's nu snart 20-aarige Værk, som de bad ham dedicere til Kong Alfonso. I alle mo- derne spanske historiske Haandbøger citeres nu Bratli's Bog om Filip II som et Standardværk af blivende Betydning.

Det historiske Fakultet ved Central=Universitetet i Madrid mente derfor, at dette Værk fortjente en særlig Anerkendelse og besluttede at indstille For- fatteren til „doctor honoris causa“, en Titel, der har saa meget større Værdi fra spansk Side, som

den herved for første Gang tildeles en Udlæn- ding.

Denne Udnævnelse har saaledes Karakteren af en velfortjent Paaskønnelse til en Forfatter, hvis Virksomhed som spansk Historiker herhjemme er gaaet ret ubemærket hen.

Vi ønsker vor Kammerat hjertelig til Lykke og udtaler Haabet om, at den sjældne Udmarkelse ogsaa herhjemme maa bidrage til at skaffe Dr. Bratli Anerkendelse og Midler til fortsat Arbejde.

Gamle Odenseanere.

Til Rektor ved Bestre Borgerdydsskole er ud- nævnt Rektor Oluf Nielsen, Esbjerg, Stu- dent fra Odense Katedralskole 1887.

*

Under 30. Juni d. A. har Kongen meddelt Bibliotekar Docent P. Johansen Afsked efter Ansøgning paa Grund af Alder fra Stillingen som Bibliotekar ved det kgl. Akademi for de skønne Kunster.

*

Professor i Statsforvaltningsret, Poul An- derssen, er blevet Overpræsident Bülow's Efter- følger som Sekretær i Provins=Handelskammeret. Professor Anderssen er endvidere blevet Formand for Bogtrykfagets faglige Voldgiftsret og Sted- fortræder i Takationskommissionen vedrørende Grundes Afstaaelse til Gadeanlæg.

*

Den 9. Juli fejrede Universitetets Rektor, Pro- fessor Dr. phil. Martin Knudsen og Frue, født Ursin, deres Sølvbryllup.

*

Professor C. A. Feilberg, der i Forvejen var R. af Dbg. og D.M., er udnævnt til R. af Dbg.

*

Under 6. Oktober er Læge M. Rh. Blegvad udnævnt til Ridder af Dannebrog.

*

Den af „Odenseaner=Samfundet“'s General- forsamling bevilgede Præmie til en Dimittend fra Odense Katedralskole er efter Skoleraadets Bestemmelse tildelt stud. mag. Ingvard Korte- gaard Petersen.

Bort Medlem K. L. Kristensen har udgivet en Digtsamling, „Stavnslundne Sange“, der findes nærmere omtalt andetsteds i Bladet.

*

Profektor Dr. med. Poul Møller, Søn af Professor Dr. med. P. K. Møller, er udnævnt til Professor ved Københavns Universitet i den ved Professor Fibigers Død ledigblevne Plads.

*

Studentersangforeningen har paa sin ordinære Generalforsamling Tirsdag den 30. Oktober valgt Kasferer i Odenseaner-Samfundet, Dveretslagsfører Flemming Allerup til Formand for Foreningen.

*

Hofjægermester E. Schøller, Margaard, fyldte den 2. November 85 Aar. Odenseaner-Samfundet sendte sin lykønskning.

*

Arkitekt Bagn Kaastrup (1920) har faaet Præmie i Politikens Sommerhuskonkurrence.

Studerterne fra Odense Katedralskole 1903.

Ånledning af 25 Aars Jubilæet har Studenterne af Årgang 1903 udsendt et smukt Jubilæumskrift, udarbejdet af Anna Sophie Bering-Liisberg. Vi gengiver nedenfor de i Festskriftet indeholdte Oplysninger om Studenterne fra Odense Katedralskole.

Niels Nander,

Læge, Odense.

Født i Fenedslev 11. September 1883, Søn af (afd.) Søren Peter Andersen og Hustru Louise, f. Andersen.

Januar 1911 medicinsk Embedseksamen. Specialist i Hud- og Kønssygdomme. 1917—22 praktiseret i København. Siden December 1922 virket som Specialist i Odense.

Gift 26. Maj 1917 med Anna Marie, f. Blach-Jensen.

Martin Hannibal Blicher,

Boghandler, København.

Født i København 12. August 1884, Søn af Niels Henrik Blicher og Hustru Marie Elisabeth.

1904 cand. phil. 1907 1. Del af juridisk Embedseksamen. Derefter indtil 1913 navnlig dyrket sproglige Studier. Marts—December 1913 Bø-lontor i Rindigs Boghandel i Genève. December 1913—Januar 1917 Medhjælper hos Andr. Fred. Høst & Søn. Derefter selvstændig Boghandler.

Fra 1919—27 Formand for Hovedbestyrelsen af danske Esperantistforeninger „Centra Dana Esperantista Ligo“ (C. D. E. L.). 1921 officiel Delegeret for C. D. E. L. ved Verdenskongresserne i Praha, 1922 Helsingki, 1923 Nürnberg, 1924 Wien, 1925 Genève. Siden 1924 det danske Medlem af den internationale Esperanto Sprogkomite „Lingva Komitato“, med Sæde i Paris.

1928 Formand for Censurkomiteen til den af C. D. E. L. oprettede Eksamen for Lærere i Esperanto. Mener, at de mange senere Projekter til et internationalt Hjelpeprog, hvorimellem „Ido“ og „Novial“, er Esperanto langt underlegne i simpel Konstruktion og praktisk Anvendelighed.

Gift 21. Februar 1914 med Louise Olga Nathalie, f. Høst.

Christian Peter Nielsen Højrup,

Seminarieforstander, Ranum.

Født i Sønder-Højrup 27. Marts 1885, Søn af Lærer L. P. Nielsen (død 1892) og Hustru Karen, f. Christoffersen Bro.

1904 cand. phil. 1908 Lærereksamen. 1908—12 Lærer ved Nyborg private Realskole. 1912—18 Lærer ved Gjedved Seminarium. 1919—20 Redaktør af Horsens Venstreblad, 1920—24 Inspektør ved Skive kommunale Skolevæsen. Fra 1924 Forstander for Ranum Statsseminarium. 1918—20 Formand for Distrikfredsens radikale Venstreforening. 1919—21 Medlem af det radikale Venstres Hovedbestyrelse. Det radikale Venstres Kandidat i Horsens og Distrikfredsens ved Folketingsvalgene i 1920. 1914—18 Redaktør af Dansk Seminarieblad. Artikler, Anmeldelser og Afhandlinger i forskellige Tidsskrifter og Dagblade.

Gift med Christence, f. Petersen.
(Krafs blaa Vog).

Rasmus Johannes Jensen,

Afdelingsingeniør, København.

Født i Gudme 21. Januar 1885, Søn af Søren Jensen og Hustru Elise Kirstine, f. Rasmussen. 1910 Polyteknisk Kandidat som Elektroingeniør

(1. Karakter). 1908—09 og 1910—13 Assistent ved Polyteknisk Lærestalts elektrokemiske Laboratorium. 1913—14 Laboratorieingeniør ved Gøthersgades Elektricitetsværk, til 1920 Underbestyrer sammesteds, til 1922 Driftsingeniør sammesteds. Derefter Afdelingsingeniør for Elektricitetsværkernes Omformerstationer. 1915—16 Formand for dansk Ingeniørforenings elektrotekniske Sektion. 1918 Medlem af dansk Elektroteknisk Komité og 1919—27 af elektroteknisk Forenings Bestyrelse. Medarbejder ved Salmonsens og Hagerups Leksika. Censor i Elektroteknik ved den polytekniske Lærestalt. Har i 1913 angivet en nu almindelig anvendt Igangførelsesanordning for Karakadeomformere ved Hjælp af Induktions-spøler. Har angivet det ved Københavns Elektricitetsværker benyttede Differentialbelyttelsesfy-stem for Højspændingskabler og Maskiner.

Gift 28. April 1913 med Louise, f. Wolfhechel.

Mads Christensen-Flintholm,

Sognepræst, Aalborg.

Født i Skovby (Krø) Bregninge Sogn, 22. April 1882. Søn af Hans Jørgensen og Hustru Maren, f. Madsen.

Sommer 1904 Filosoffikum. Juni 1909 cand. theol. Voede de sidste Studieaar — ca. 4 Aar — paa Valkendorffs Kollegium. Gik efter Embeds-eksamen Ansættelse som Sekretær for K. F. U. M. og K. F. U. K. i Holstebrofredsen (fra 1. Januar 1910) med Bopæl i Struer, hvor jeg tillige var uordineret Medhjælper hos Provst Christensen. Paa Grund af Djensthygdom maatte jeg opgive at være Rejsesekretær og søgte og fik (August 1910) Embede som Sognepræst og Lærer paa Beno (Nibe Stift). Dernæst var jeg Andenpræst i Ydby (Vod-dum-Ydby Pastorat) fra November 1914, til jeg December 1918 blev Sognepræst i Harring-Stags-trup, begge Pastorater: Aalborg Stift. Januar 1922 blev jeg 2. residerende Kapellan ved Aalborg Vor Frue Kirke. Oktober 1923 1. residerende Kapellan sammesteds og tillige Sognepræst for Sønder Tranders, mit nuværende Embede.

Vortset fra Sognearbejdet har min Interesse især i de Aar, der gik, samlet sig om Missions-arbejdet — især Sudanmissionen har jeg kendt godt og været glad for efter Evne at arbejde noget for, senere ogsaa noget for Arbejdet blandt Ar-menierne i Saloniki, hvad der vel ikke kan kaldes Mission i egentlig Betydning. Men ellers har de sidste 6 Aar her i Aalborg været stærkt optaget af

mangfoldigt Arbejde, udadtil især med Kirkebyg-geri (foreløbig kun Indsamlinger dertil), indadtil især med Ungdomsarbejder af forskellig Art — maaste lidt Mindelser fra Sekretærdagene.

Andet synes jeg ikke, jeg har at berette for Df-fentligheden. Min Smule Livserfaring kan nær-mest udtrykkes i Jesu Ord: Uden mig kan I slet intet gøre. Og mit Motto er Jesu Ord: Følg mig.

Gift 9. Oktober 1910 med Kirstine, f. Poulsen.

Jens Peter Frode Jensen Helmar,

Læge, Nykøbing S.

Født 24. Januar 1883, Søn af Sygehusfor-valter, Krigsassessor Christensen Helmar og Hu-stru Josefine Caroline, f. Schou.

1916 medicinsk Embeds-eksamen. Februar-Marts 1916 Kandidat ved St. Hans Hospital, April 1916—17 2. Reservelæge ved Bordingborg Sind-sygehospital, August 1917—April 1919 1. Reserve-læge ved Viborg Sindsygehospital, Maj 1919—Oktober 1919 Turnuskandidat ved Bispebjerg Hospital, November 1919—April 1920 Turnus-kandidat ved Sundby Hospital, Juni 1920—August 1920 Kandidat ved Aarhus Hospital, Sep-tember 1920—August 1921 Kandidat ved Mid-delfart Sindsygehospital, September 1921—Ok-tober 1921 2. Reservelæge ved Sindsygehospi-talet, Nykøbing S., November 1921—Marts 1923 1. Reservelæge ved Sindsygehospi-talet, Nykøbing S. April 1922 Afdelingslæge sammesteds.

Gift første Gang med Anna Bording, død 1918. Gift anden Gang 1922 med K. M. Raut, Argentina. (Den danske Lægestand).

Holger Johannes Jørgensen,

Lærer, Skanderborg.

Født i Odense 19. April 1885, Søn af Peder Jørgensen og Hustru Johanne Sophie.

1904 cand. phil. Lærer ved forskellige private Skoler, bl. a. Drdrup Latinskole og „Stenhus“ Kostskole, Holbæk. 1911 1. Del af Skoleembeds-eksamen. Derefter Lærer ved cand. theol. Jacob-sens Skole i Aalborg. Fra 1920 ved Skanderborg Realskole. Siden 1915 Medlem af Ligningskom-missionen i Skanderborg. Formand for den sted-lige Folkeuniversitetsforenings Repræsentantskab samt for den stedlige Freløseforening. Leder af Ar-bejdernes Oplysningsforbunds Aften-skole i Skan-derborg.

I vort Ægteskab har vi to levende Børn: Henning og Jørgen Birch Jørgensen.

Gift 29. Juli 1914 med Johanne Margrethe Marie Cecilie, f. Birch.

Christian Hornemann Leth,

Sognepræst, København.

Født i Nim 8. November 1884, Søn af Christian Frederik Leth og Hustru Louise Jakobe Rasmine, f. Bredsdorff.

Januar 1909 teologisk Embedseksamen. Fra Maj 1909—Maj 1912 Lærer paa Børkop Højskole. Maj 1912 Kaldskapellan til Søborg og Gilleje Sogn. August 1918 Kaldskapellan i Jesuskirkens Sogn. Marts 1922 Sognepræst i Fredriksholm Sogn, som paa denne Tid udskiftes fra Jesuskirkens Sogn.

Naar jeg tænker tilbage paa min Studentertid, vælder der en Strøm af stærke Minder ind paa mig. Det blev for mig en meger rig og afgørende Tid. Vel sandt at der var strenge Kamptider imellem, men de tre latinske Ord, som vi mødte ved vor Indtræden paa Universitet: „Tentatio, meditatio og oratio“, blev prøvet derigennem. Noget af det, som gjorde den Tid saa rig for En, var den kristne Studenterbivægelse. To Gange fik jeg Lejlighed til at være med til nordisk, kristeligt Studentermøde: 1903 i Sorø, 1906 i Finland. — Et rigt Samliv med trofaste Venner — et stille Studiums Glæder og Oplevelsen af det største: „Frelsen i Jesus Kristus“ er det, som gør min Studentertid uforglemmelig rig. — Siden da har jeg haft en god Tid baade som Højskolelærer og som Præst. Jeg har prøvet ogsaa i det kristne Ungdomsarbejde at give en lille Indsats efter fattig Evne. Jeg har fem Gange været i Udlandet og fylder særlig en Italiensrejse September 1911 saa meget. — Igennem det altsammen klinger den Tone stærkere og stærkere for mig: Herren er god og hans Misfandhed varer til evig Tid.

Gift 17. Oktober 1913 med Anna Kirstine, f. Bøg-Jensen.

Kristian Thorvald Kristiansen,

Læge, Tommerup.

Født i Orte 11. Januar 1883, Søn af M. Kristiansen og Hustru Kirstine, f. West.

Sommer 1909 medicinsk Eksamen. Indtil September 1911 Reservelæge i Ribe og Holbæk. Fra

Oktober 1911 praktiserende Læge i Skallebølle. 1928 flyttet til Tommerup.

Gift 12. September 1911 med Inger, f. Saraauw.

Elias Ulrik,

Amtmand, Færøerne.

Født Dalby, Fyen, 2. December 1885, Søn af Sognepræst Anton Wilhelm Scheel Ulrik og Hustru Elisa Victoria, f. Møller.

1909 cand. theol. 1909—14 Huslærer for Deres kongelige Højheder Kronprins Frederik og Prins Knud. 1917 cand. jur. Februar 1917 Fuldmægtig paa Københavns Amts nordre Virk. April 1917 Assistent i Justitsministeriet. Juridisk Manuduktør. 1919—20 Sekretær ved den Scandinaviske Familieretskommission. April 1920 Amtmand over Færøerne.

Ugift.

† Aksel Gunnar Teglsbjerg,

Død 24. November 1922.

Født i Valslev, Fyn, 13. Februar 1884, Søn af Niels Teglsbjerg og Hustru Wilhelmine Marie, f. Andersen.

En livlig og modtagelig Natur med vidtspændende sociale Interesser og med en naturlig og fængslende Beltalenhed. Studerede Zoologi og Kemi og deltog i Dr. phil. Johs. Schmidts biologiske Togt til Island. Tog ibrigt Del i det akademiske Foreningsliv, ogsaa som Biseforfatter. Medlem af Studenter-Samfundets Bestyrelse, Formand for „Studenteforeningens Socialdemokrater“, Medlem af Akademisk Skyttekorps, aftjent sin Børnepligt som Løjtnant. 1908—10 Lærer i Naturfagene ved Slomans Skole. Lærer ved de konfessionsløse Søndagsskoler. Bestyrelsesmedlem af det sociale Sekretariat, Rådsfører i „Henry George Foreningen“. Traadte i 1913 i Københavns Kommunes Tjeneste, hvor han hurtig fandt sin Plads i Skattevæsenet. Som Formand for Rodemesterassistentforeningen fik han Sæde i den af Borgerrepræsentationen nedsatte Kommission, der i Aarene 1917—19 udarbejdede et Forslag til Omordning af Skatteopgørelsen.

Gift 6. Februar 1911 med Dagmar, f. Friis.

Holger Christian Møllgaard,

Profesor, Charlottenlund.

Født i Bisensbjerg paa Fyen, 20. Maj 1885, Søn af Sognepræst Eske Hansen Møllgaard og Hustru Regitze, f. Skeel.

Efteraar 1910 medicinsk Embedsøksamen. 1910 Videnskaberne's Selskabs Guldmedaille for Afhandling om Det respiratoriske Nervesystem hos Hvirveldyrene. 1910—11 Assistent ved Universitetets dyrefysiologiske Laboratorium. Efteraar 1911 Professor i Fysiologi ved Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole efter Konkurrence. Efteraar 1912 Studierejse i Tyskland og Amerika. 1915 udgav en Monografi om fysiologisk Lungekirurgi. Fra 1915—17 og fra 1921—28 aktiv Leder af den af mig selv oprettede stoffstefysiologiske Afdeling af det dyrefysiologiske Laboratorium med tilhørende Respirationsskærm for store Husdyr. 1917—19 Ernæringsraadets Generalsekretær. 1919—22 Formand for Statens Brødkornadministration. 1919—20 Dansk Ernæringskommissær ved den internationale Kommission i Slesvig. I Tiden siden 1922 udgivet flere Afhandlinger om ernæringsfysiologiske Spørgsmaal, hvoraf de vigtigste er: 1923, Om Næringsværdien af Kær og Byg til Fodning. 1924, Om Mælken's Produktionsækvivalent og om Produktionskvotienten i Mælkekvægets Foder. 1925, Rationel Fodring af Mælkekvæg. 1927, Wert der Futtermittel bei der Milcherzeugung und rationelle Fütterung des Milchviehs. 1922, Lærebog i Husdyrenes Ernæringsfysiologi. Foruden dette siden 1925 beskæftiget med Studier over Chemoterapi, hvoraf foreløbig resulterer: Chemotherapy of Tuberculosis 1924, som var en Monografi over det experimentelle Grundlag for og de første kliniske Resultater af Sanocrysinbehandlingen af Tuberculose. Senere: Über die bisherigen Resultate der experimentellen Sanocrysinforschung 1925 og Über den Ursprung der Sanocrysinreaktionen des tuberculoesen Organismus 1928 samt On some principal questions in chemotherapy 1927. Desuden Forfatter af en Række Afhandlinger og Diskussionindlæg af almindelig fysiologisk, af stoffstefysiologisk og af experimentel terapeutisk Natur. I de senere Aar adskillige Foredragrejser til Udlandet dels for at tale om Sanocrysin, og dels om Stoffstefelære.

Gift 25. Februar 1914 med Else, f. Bruun.

Otto Henry Bille Høeg Staun, Overretssagfører, Odense.

Født i Odense 13. April 1883, Søn af Sagfører Johannes Staun og Hustru Anna, f. Peetz. Januar 1909 juridisk Embedsøksamen. Tog Plads som Fuldmægtig hos min Fader i dennes

Forretning i Odense. Dvortog ved min Faders Død i 1910 Forretningen sammen med en Odense-Sagfører, men etablerede mig selv i 1912. 1915 Bestalling som Overretssagfører. Deltager ikke i det offentlige Liv.

Gift 1915 med Ellen, f. Christgau.

Karl Ludvig Tobias Grove-Rasmussen, Blindelærer, København.

Født i Allerup ved Odense 20. September 1885, Søn af Sognepræst N. C. F. Grove-Rasmussen og Hustru Bertha f. Reimers.

Juni 1909 cand. theol. Maj 1909 ansat som Hjælperlærer ved det kgl. Blindelinstitut i København. April 1911 udnævnt til Lærer sammesteds og i denne egenartede men ingenlunde uinteressante Virksomhed har jeg fundet mig godt til Rette, selvom den ikke ligefrem kan siges at opfylde mine Ungdomsforventninger, der nærmest gik i Retning af Journalistik, hvormed jeg som Medarbejder (1904—10) ved daværende „Studenterskolehjemmets Presseudvalg“ havde beskæftiget mig en Del. Har med Stipendium besøgt Blindeskoler i Sverige og Norge, ligesom jeg har tilrettelagt et Par Skolebøger, der er trykt med de specielle Blindetyper („Punktskrift“). Er siden 1924 Sekretar i „Foreningen til at fremme Blindes Selvvirksomhed“ samt i „Blindes Erhvervsdepot“ fra dets Oprettelse af Staten i 1926. Fra 1923 Medlem af Bestyrelsen for „Københavns Skatforening“.

Gift 9. Juli 1914 med Dagmar Emilie, f. Lehmann.

Niels Hansen Rasmussen, Seminariestorstander, Haslev.

Født i Staurby, Bejlsby Sogn ved Middelfart, 29. September 1882, Søn af Gaardejer, Sognefoged Peder Rasmussen, Dombd., og Hustru Margrethe, f. Rasmussen.

Min Uddannelse paabegyndte jeg i August Maaned 1899, idet jeg, der indtil denne Tid havde opholdt mig hjemme og hjulpet til ved Landbruget, da optoges i Frk. Marie Jørgensens Skole i Odense. Efter 7 Maanedes Undervisning der indtraadte jeg og forberedtes privat af flere af Odense Katedralskoles Lærere til Dptagelse i dennes 4. Klasse efter Sommerferien 1900. 1901 bestod jeg 4. Klasse's Hovedøksamen og 1903 Studentereksamen ved denne. Jeg vaskede nogen Tid med Hensyn til Valg af Studium, idet jeg nogen Tid læste til Skoleembedsøksamen, og efter at have bestaaet den filo-

søfste Prøve 1904, paatænkte jeg at afbryde Læsningen ved Universitetet og tage Lærereksamen. Forfællige Grunde fik mig dog til at opgive dette og fra Foraarssemestrets Begyndelse 1905 paa begyndte jeg det theologiske Studium og fik Sommeren 1905 Hebraicum. Jeg fremfændede Studiet saaledes, at jeg 26. Januar 1909 opnaaede at faa Embedseksamen. Allerede dengang tænkte jeg paa at blive Lærer, helst ved en Ungdomsskole, og da der i Foraaret syntes at skulle blive en Plads ledig ved Haslev Seminarium, rettede jeg en Forespørgsel om eventuel Ansættelse til Forstander Petersen. Forhandlingerne førte til, at jeg ansattes som Lærer ved Seminariet fra August 1909. Mine Hovedfag har været Religion og Historie, og desuden havde jeg i Aarene 1910—22 tillige Geografi. Ved Forstander Petersens Fratræden 1919 konstitueredes jeg som Seminarieforsender for et Aar og ansattes derefter fast fra August 1920. Jeg har været glad for Arbejdet blandt de unge og Undervisningen paa Seminariet og tillige for Livet i denne udprægede Skoleby med de mange af Indre Missions Venner oprettede Skoler, idet jeg fra mit Barndomshjem og gennem mine Ungdomsaar til nu har følt mig hjemme i og fundet mine bedste Venner inderfor denne kirkelige Netning i vort Folk.

Gift 29. September 1910 med Abalone, f. Westergaard.

Nasmus Rasmussen Rosenlund,

Missionær, Indien.

Født i Ravnebjerg paa Fyen, 19. Oktober 1884, Søn af Landpostbud Rasmussen.

1909 teologisk Embedseksamen. Rejste med sin Hustru Februar 1910 som Missionær ud til Dansk Santalmision i Nordindien. Han opholdt sig paa Missionsstationerne Chondorpura og Kaviabani og er siden 1923 Missionsarmarkens Formand. 1920 udsendte han paa Dansk Missionselskabs Forlag Studiebogen „Fra Santalistan“.

Gift med Birthe, f. Hansen.

(Oplysninger fra Dansk Missionselskab).

Knud Selgen Eshyr,

Direktor, London.

Født i København 5. Marts 1884, Søn af Biskep fh. Kultusminister, Dr. theol. H. W. Eshyr (død 1905) og Hustru Louise f. Villienfjold (død 1889).

1909 cand. juris. Samme Aar ansat i Udenrigsministeriet. 1910—12 Konsulatsekretær i Hamburg. 1912—16 tjenstgørende Vicekonsul i Udenrigsministeriet. 1913 fungerende Generalkonsul i Hamburg. 1916 kst. Kontorchef i Udenrigsministeriet. 1917 kgl. udnævnt. 1921 Afsted. 1919—21 attacheret Gesandtskabet i Paris som Legationssekretær. 1921 adm. Direktør i Akts. Det transatlantiske Kompagni. 1922—24 adm. Direktør i Akts. Externa. Fra 1925 Direktør for Alliance Trading Co.

Fra 1917 Medlem af Repræsentantskabet for A/S Pensionersforsikringsanstalten, samt fra 1918 af Bestyrelsen for Forsikringsaktieselskabet Skandinavia. 1919 Medlem af den af Udenrigsministeriet nedsatte Traktatkommission. 1920 Danmarks Repræsentant i den internationale Kreditkommission i Paris. 1920 dansk Delegeret ved den internationale Finanskonference i Bryssel. Medlem af Bestyrelsen for The Polish Oversea Trading Co., Frigast Solvarefabrik, Dansk Froavls Kompagni og Markfrøkontoret (Trifolium) og A/S V. Muus & Co., Næstformand i Bestyrelsen for Foreningen til Varetagelse af danske Forbringshaveres Interesser i London.

Udenlandske Ordener: Chin. G.H. 3, Fi. Fr. 3, F.W.L. 4 M. Gr. 3^x N. St. O. 2², Pr. r. K. 2 & 3, S.H.E. 4. S.N. 2². D. r. K. D.

Gift 6. November 1914 med Ellen, f. Broge, død 1924.

(Krafts blaa Bog).

† Aksel Nathanael Balslev Wied,

Død 23. Juli 1927 som Sognepræst.

Født i Knebel 1. Oktober 1883.

1909 teologisk Embedseksamen. 1909 uordneteret Medhjælper Tyderup—Holmstrup; 1910 personel Kapellan Silby—Melby; 1913 Kaldskapellan Ulgod—Strelluf. 1918 Sognepræst i Dverlade og Hyllebjerg. Marts 1923 i Herlev ved Fredericia.

Ugift.

„Pastor A. Wied hørte til de stille i Landet, men overalt, hvor han kom frem, vandt han de Mennekter, der lærte ham at kende, ved sin ubestikkelige Egthed og Afky for alt forlorent. Hans Liv blev et Vidnesbyrd om, at et Mennektes Betydning ikke i første Række afhænger af ydre Egener men af Karakterens Adel og Sindets Finhed“.

E. Jørgensen.

Den ordinære Generalforsamling.

Mandag den 30te April 1928 Kl. 20 holdt „Denseaner-Samfundet“ sin ordinære Generalforsamling i Domus medica i København under Ledelse af Dommer Heide-Jørgensen. Generalforsamlingen var besøgt af 71 Medlemmer.

Fra Formanden, som et Par Dage forinden havde underkastet sig en Operation, forelaa en telegrafist Hilsen, som Samfundet besvarede med en Genhilsen og Blomster.

Overlæge Einar Kollesgaard aflagde Beretning om Samfundets Virksomhed og oplyste, at Medlemsantallet var 351. Han opfordrede indtrængende Samfundets Medlemmer til hver indenfor sin Kreds at agitere for Tilslutning for at gøre Samfundet til et Samlingssted for Klassekammeraterne. Han oplyste dernæst, at Bestyrelsen havde fulgt den Opfordring, som saa kraftigt var kommet til Orde ved sidste ordinære Generalforsamling, om at søge afholdt en selvstændig Sammenkomst i Odense. Bestyrelsen havde lagt sit Program saaledes, at man efter en kort Afbrydelse kunde — i Tilfælde af godt Vejr — foretage en Udflugt til et af de kendte smukke Steder udenfor Odense eller — i Tilfælde af daarligt Vejr — aflægge Besøg paa Museet, i H. C. Andersens Hus, St. Knuds Kirke og andre af Byens Seværdigheder. Det viste sig imidlertid, at Tilslutningen navnlig fra Odense var meget lille, og man maatte derfor aflyse Sammenkomsten.

Doctor Kollesgaard omtalte endelig Medlemsbladet og opfordrede alle Medlemmer til at støtte Redaktionen ved at tilstille denne Meddelelser om Begivenheder vedrørende forhenværende Elever fra Odense Katedralskole. Det vilde være Bestyrelsen umuligt at holde Dje med alt, hvad der foreligger, og man maatte i saa Henseende haabe paa Medlemmernes Støtte.

Kassereeren, Overretsadvokat Fleming Alserup forelagde Samfundets Årsregnskab, der eenstemmigt godkendtes.

Generalforsamlingen vedtog derefter i Overensstemmelse med Lovens § 2 at bevilge en Præmie paa 100 Kr. til en af Dimittenderne fra Odense Katedralskole i Sommeren 1928 efter Skoleraadets frie Skøn.

Endelig genvalgtes de efter Tur afgaaende Be-

styrelsesmedlemmer og Suppleanter, Ingeniør S. A. Faber, Provst Simon Hansen, Rektor H. St. Holbeck og Forfatter Sophus Michaëlis samt Professor Absalon Larsen.

Ligeledes genvalgtes Revisorerne Grossererne Balslev og Waidtlow.

Til Revisorsuppleanter genvalgtes Fabrikant Herman Mogensen og valgtes i Stedet for Fabrikant Jørgen Fenger, der ønskede at fratræde, Dommer Heide-Jørgensen.

Ved den efterfølgende selvstændige Sammenkomst glædede Kunstmaler Emil Rannow Deltagerne med en overmaade fornøjelig Dplæsning af fynske Historier af Morten Korch, og Komponisten Saxtorph-Mikkelsen vakte stærkt Bifald ved sine Sange. Iøvrigt underholdt man sig paa sædvanlig Maade ved fornøjelige Taler. Der var endvidere i Dagens Anledning skrevet 2 Sange, der vakte megen Glæde.

Vore Sammenkomster

Et lille Tilbageblik

Denseaner-Samfundets Medlemmer har, umiddelbart før dette Nr. af vort Tidsskrift udkom, faaet Indbydelse til Klubaften i Domus medica, Amaliegade 5, København, Tirsdag den 20. November Kl. 20, og jeg opfordrer Samfundets Medlemmer til i saa vid Udstrækning som muligt at samles ved denne Lejlighed.

Vort Samfund har nu bestaaet i 2½ År, og jeg tror, at saa godt som alle Samfundets Medlemmer har haft Glæde af den Sammenslutning, der fandt Sted den 5. Marts 1926. Alene det, at Odense Katedralskoles tidligere Elever ikke nu staar tilbage for de andre Skoler, der har deres Sammenslutning, er en Tilfredsstillelse. Vort Tidsskrift, der i Udstyr og Udseende kan maale sig med ethvert dansk Tidsskrift, og som gennem Artikler af fremragende Odenseanere har givet mange interessante Bidrag til Belysning af Forholdene ved vor Skole, har dannet et godt Bindeled mellem vore Medlemmer og mindet dem om Samfundets Eksistens. Tidsskriftet har bragt Artikler af Professor, Dr. phil. F. Rønning, Rektor H. St. Holbeck, Generalmajor F. E. Krebs, Dr. phil. H. L. Møller, Pastor emer. J. S. Fibiger Jørgensen, Forstander P. Høgstrøm, Professor C. A. Feilberg, Kaptajn H. Schor-

ring, Professor Chr. J. Krüger, Professor Martin Knudsen, Provst Simon Hansen foruden Redaktionens Bidrag. Det har ved Siden deraf bragt biografiske Oplysninger om Studenterjubilare og desuden Meddelelser om Dødsfald og om de mere glædelige Tildragelser, som har fundet Sted for tidligere Elever fra Odense Katedralskole.

Men først og sidst er det dog vore Sammenkomster, som sætter Kronen paa Værket. Og det tror jeg at turde sige, at enhver, der har været med til vore Sammenkomster, har faaet et levende Indtryk af den gode kammeratlige Aand, der har hersket mellem os alle fra de ældste til de yngste, en Følelse af Glæde over at have haft Lejlighed til at se Venner og Kammerater og med dem genopfriske Minder fra Skolen og Ungdommen, Minder som aldrig dør, men som det altid er en Glæde at drage frem sammen med dem, med hvem man har Minderne til fælles.

Men for at Medlemmerne skal faa den fulde Glæde af Sammenkomsterne kræves det, at der er Lejlighed for dem til at mødes med alle deres gamle Kammerater. Og her har vort Samfund endnu en Mangel: Vi har ikke alle de Medlemmer, vi skulde have. Jeg tager som Eksempel 25 Aars Jubilæet for Studenterne fra 1903. De var ialt 18, af hvilke 2 er døde, og 2 bor i Udlandet; tilbage er 14, som alle burde være Medlemmer, men vort Samfund har af dem kun 2. Nu er 1903 et særligt stort Aar, men der er adskillige andre Aargange, som heller ikke er saa fyldigt repræsenteret, som de burde være. En aar Kollesgaard sagde paa Generalforsamlingen, og jeg forener mig med ham: Virk for at faa Eders Klassekammerater ind i Samfundet og for at faa dem til at møde ved vore Sammenkomster for at gøre vort Samfund stort og vor Glæde ved Sammenkomsterne fuldkommen.

Bestyrelsen har flere Gange søgt at lette Agitationen for at faa de Kammerater med, der endnu staar udenfor, ved at give Afgang ogsaa for Ikke-Medlemmer til at deltage i vore Sammenkomster. Jeg understreger dette med Henblik paa den forestaaende Klubafsten og opfordrer indtrængende de Medlemmer, der interesseres sig for Samfundet og vil gøre et Arbejde for at faa det større, til at søge at bevæge deres udenforstaaende Kammerater til at lære Samfundet at kende ved at

deltage i Sammenkomsten den 20. November. Sig til dem, at de forpligter sig ikke derved til at blive Medlemmer; synes de ikke om den Aand og Tone, som findes mellem os, vækkes der ikke hos dem en Lust til ogsaa fremtidig at være med, nu vel, saa har de haft den ene Oplevelse og kan fremdeles holde sig udenfor. Men det er min Overbevisning, at har de blot en eneste Gang været med til en af vore Sammenkomster, saa vil de af sig selv møde fremtidig, og derfor beder jeg vore Kammerater om den 20. November at søge at trække dem, der holder sig tilbage, med til vor Sammenkomst, for at de kan lære Samfundet at kende.

Ved den Klubafsten, vi har planlagt til den 20. November, vil Aarets Musser blive indbudt for at skaffe Samfundet Tilslutning i højere Grad fra de unge. Jeg ved godt, at de helt unge, der har Lejlighed til at ses andre Steder end i vort Samfund, ikke kan se paa vore Sammenkomster med samme Dine som vi ældre, der længes efter at se vore Kammerater, som vi maaske kun ser den ene Gang eller de 2 Gange om Aaret, men vi skal søge at gøre det indlysende for de unge, at deres Tid kommer ogsaa. Og set med vort „Samfunds“ Dine er det vigtigt, at vi faar de unge med; efter Sagens Natur er den Tid ikke fjern, da vi ældre maa vige, og Samfundet maa føres frem af yngre Kræfter, og derfor anser den uuværende Bestyrelse det for vigtigt, at der gøres Forsøg paa ogsaa at vække de unges Interesse for Sagen.

Kære Kammerater af alle Aargange! Lad os mødes den 20. November. Lad os hilse Musserne Velkommen i vor Kredss, og lad os glædes med hverandre over Gensynet. De 2 Gange om Aaret vort Samfund indbyder til Fests, bør det være ethvert Medlem en kær Pligt at møde, og husk saa at tage de Kammerater med, som endnu ikke har sluttet sig til vor Kredss.

Vel mødt den 20. November!

Sophus Agerholm.

Medlemslisten.

Vopælsforandringer:

Iversen, L., Direktør, Dr. phil., R. af Dbg., Ahttet til Kildegaardsvvej 29, Hellerup.
Krogsh, Sven, stud. mag., Ahttet til Baunevang 18, Brh.